

N. E. ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

Διευθυντής

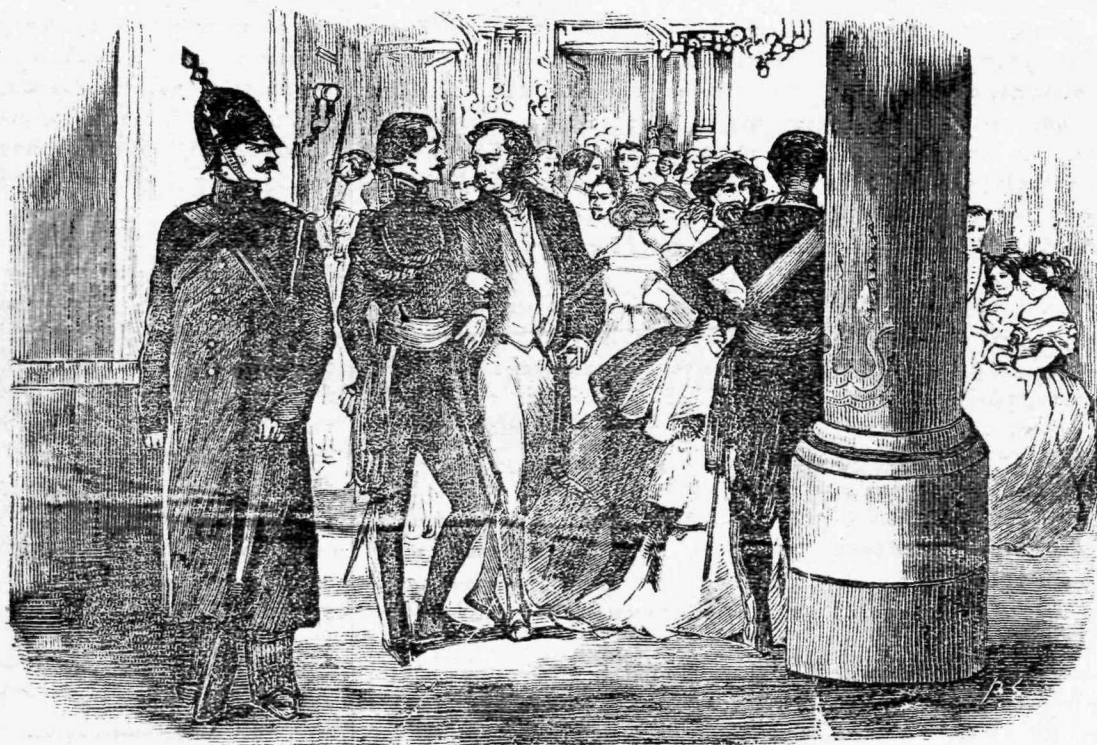
ΠΑΡΟΝΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἐπί τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Πετροῦ καὶ Γερανίου, ἀριθ. 30.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΞΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛ. ΤΙΜΑΤΑΙ
Ἐν Ἀθήναις ἔτησίᾳ δρ. Ν. 8	Ῥωσικοὶ ἔρωτες Ἐμ. Γονζαλὲς, (μετὰ εἰκόνας). — Καπιτόλιον (συνέχεια). — Οἱ δύο Καλλιτέχναι, (συνέχεια) ὑπὸ Δάμπρου Ἐνουάλη. — Ὁ Ἄλῃ πασζς τῶν Ἰωαννίνων (τέλο.).	Ἐν Ἀθήναις λεπτά 10.
» » ἔξαμ. » » 3		» ταῖς ἐπαρχίαις » 15.
» ταῖς ἐπαρχ. ἔτησίᾳ » » 10		» τῶ ἐξωτερικῶ » 25.
» » ἔξαμ. » » 6.		Φύλλα προηγούμενα » 50.
» τῶ ἐξωτερ. ἔτησίᾳ φρ. 15.		

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπαγγέλει τὰς σκέψεις μου, ἐψιθύρισεν ὁ κρουρὶς. — Σελ. 171 στίλ. 2.

ΡΩΣΙΚΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

EM. GONZALEZ

I

Τίγρις με φόραμα ἐκ γάλας

Ἡ Πετρούπολις, τὸ μυθῶδες αὐτὸ αὐτοσχεδιάσμα Πέτρου τοῦ Μεγάλου, οὐδέποτε ὑπῆρξε τοσοῦτον λαμπρά, ὅσον τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Νικολαίου. Ἡ νεκρὰ ἡλικία τῶν διαδόχων τοῦ θρόνου τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐφαίνετο τὸ ἐλαττήριον τῶν ἀδιακόπων ἑορτῶν ἀλλὰ τῶν χορῶν ἐκείνων καὶ τῶν τελετῶν μυθικῆς πολυτελείας ἀληθῆς σκοπὸς ἦτο νὰ συγχυθεῖ τὸ εἰρωνι-

κὸν πνεῦμα τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης. Ἐδὲν ἀπομάθωσιν οἱ διπλωματικοὶ ἐκεῖνοι ξένοι τοῦ νέου τσαρῦ τὸ ἐπίθετον τῶν βαρβάρων τοῦ βορῶ, τὸ ὁποῖον τότεν πολὺ εἶχον συνιῆσαι νὰ ἐπιδαφιλεύωσι τοῖς Ῥώσοις.

Ἐσπῆραν τινὰ τοῦ Δεκεμβρίου 182., εἶδιδετο μέγας χορὴς εἰς τὸ ἀνάκτορον Μιχαήλ. Αἱ εὐρείαι τῆς Πετρούπολεως ὁδοὶ ἦσαν πλήρεις τεθρίππων, ἑθνηγομένων ὑφ' ἐνὸς ἠνιόχου καὶ ἐνὸς ἐρίππου παιδός, μετ' ἄλλας ἐμπειρίας καὶ ἐτοιμότητος, ἔνευ γρήσειος τῆς μαστιγῆς καὶ τῆς φωνῆς. Πάντα τὰ πρωτότυπα καὶ ζωγραφικὰ ταῦτα ὀχήματα, καίτοι μετρίως κομψά, ἐσταμάτουσαν πρὸ τῆς ἐξωτερικῆς προσόψεως τοῦ ἀνακτόρου, κεκοσμημένης καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος

διὰ στοᾶς ῥυθμοῦ ἰταλικεῦ. Αἱ ἀμίδες ἦσαν πεφωταγωγημένοι διὰ σωρείας καρτίνων φανῶν, χαϊέντως κεκοσμημένων εἰς διάφορα σχήματα καὶ ποικίλων τῶν χρωματισμῶν. Τὸ πλῆθος συνωθεῖτο ὑπὸ τὸ περιστάλλον εἰ ἱλαφοὶ καὶ πολυτελεῖς στολισμοὶ τῶν ὑψηλῆς τίξεως κυριῶν ἐξαφανίζοντο ὑπὸ εὐρείς μα δὺας εἰ λαμπραὶ στολαὶ τῶν μεγάλων ἀρχόντων ἐκρύπτοντο ὑπὸ μιλωτάς πάντες ἐσπεύδον νὰ εἰσδύσωσι εἰς τὴν φεγγοβίλον ἐκείνην Ἐδὲμ τὴν πεποικιλμένην δι' ἀνθίων καὶ κεκοσμημένην ἀρωμάτων, εἰκένα τῶν φαντασιωδῶν παλατιῶν τῶν νομφῶν ἐκείνων τοῦ βορῶ, αἵτινες μεταβάλλουσιν ὑπὸ τὰ βήματά των εἰς διηνεκὲς ἔαρ τὸν ξηρὸν τῶν Ῥωσίων χειμῶνα.

τηγῶν, φιλοσόφων, ῥητόρων, ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος. Ἐν αὐταῖς διαπερνοῦν αἱ προτομαὶ τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ Σωκράτους, τοῦ Ὀμήρου, μάλιστα δὲ ἡ τῆς Ἀσπασίας, ἐπιχίονσα χαροποιῶν τι γόητρον ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγάλων τούτων σπουδαίων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐτίμησαν τὸ κάλλος ὡς μνηδίαμα τῶν θεῶν.

Ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ λεγομένῃ αἰθούσῃ θαυμάζομεν ἄγαλμα ἐκ βασάλτου κολλοσσαίου τοῦ Ἡρακλέους παιδός, ἰστμενον μεταξὺ δύο Κενταύρων, οἵτινες νομίζονται ἀριστουργήματα τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδριανοῦ ἐλληνικῆς τέχνης. Ἐκ τῶν δύο τούτων Κενταύρων ὁ μὲν εἶναι γέρον, καὶ φαίνεται περίουπος, βλέπων ἑαυτὸν δεδεμένον ὀπίσθην τὰς χεῖρας· ὁ δὲ, νέος, ἐλευθέρος καὶ εὐθυμος, ἔχων τὴν μὲν δεξιὴν βραχίονα ἐπιρμένον ἐν σχήματι εὐθυμίας ὑπερβαλλούσης, τὸν δὲ ἀριστερὸν φέροντα βράβδον ποικιλτικὴν καὶ νεβίδα. Ἐμπροσθεν τῶν δύο θεῶν τούτων ἔργων αἰσθάνεται τι· καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φαντασίας καὶ τέχνης. Τὰ φαντασιώδη ταῦτα ζῶα, ἅτινα ἐδημιούργησεν ἡ θεμερὴ τῶν ἐλλήνων ποιητῶν φαντασία, παρίστανται οὕτω φυσικῶς, ὥστε ὁ βλέπων αὐτὰ πιστεύει ἀμνηχῶς, ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς τοιαῦτα τέρατα. Ὁ βλέπων τὸν ζῶντα καὶ κινούμενον τοῦτον δεῦτερον Κενταύρον ἀπάγεται διὰ τῆς φαντασίας εἰς τοὺς πρώτους τῆς δημιουργίας αἰῶνας, καθ' οὓς ἡ γῆ ἐκαλύπτετο ἐτι ὑπὸ φυτείας ἀγρίαις καὶ οὕτω πυκνῆς, ὥστε ὁ ἀνθρώπος εἶχε πόδας ἵππου, ὅπως δ' ἀπερᾶ τὰς δασυφύλλους, προκατακλυσμαίαις λόχμας πρὸς θήραν τῶν ἐν αὐταῖς ἀγρίων θηρίων.

Ἡ μεγάλη αἰθούσα περιέχει πολλὰ ἄλλα πολυτίμητα ἔργα, ἐν οἷς καταλέγονται καὶ αἱ δύο Ἀμαζόνες, ἡ μὲν πεπληγμένη, ἡ δὲ ἐτοιμαζομένη εἰς μάχην καὶ λαμβάνουσα τὸ τόξον, ἀμφοτέραι προΐοντα ὑψηλῆς καλλιτεχνικῆς εὐφυΐας.

Ἐν τῇ ἐπομένῃ αἰθούσῃ τοῦ Φαῦνου εἶναι ἐν τῶν θαυμάτων τοῦ Καπιτωλίου μουσείου, ὁ Φαῦνος ἐν τῷ τραγητῷ. Ἡ τέχνη, ἡ ὕλη, ἡ διατήρησις αὐτοῦ, τὰ πάντα, καθιστῶσι τὸ ἄγαλμα τοῦτο σπάνιον καὶ ἀτίμητον· ἐπειδὴ ὁ Φαῦνος οὗτος εἶναι τὸ μόνον ἐκ πορφυρίτου περισωθὲν φυσικῶι μεγέθους ἐλληνικὸν ἔργον, τὸ δὲ πορφυροῦν μάρμαρον ἦτο καταλληλότερον πρὸς παράστασιν τοῦ τέκνου τοῦ Βάχου. Ἡ ἡδυπάθεια καὶ ἡ μέθη ἔλαμψεν τὸ βρομαλέον τούτου σώμα οὕτως, ὥστε φαίνεται ἐτοιμώροπον. Μετὰ δὲ τὸν Φαῦνον διατρέπει ὁ ἀποσπῶν τὴν Ἀκαιοῦ, ἔργον θαυμαστῆς καὶ τοῦτο ἀληθείας. Ὁ θεατὴς νομίζει ὅτι πάσχει τὸν πόνον, δὴ αἰσθάνεται ὁ παῖς οὗτος

ἀποσπῶν τὴν ἄκανθον τοῦ ποδός. Τινὲς ὑποθέτουσιν ὅτι τὸ ὠραῖον τοῦτο ἄγαλμα εἶναι τὸ ἔργον τοῦ περιφήμου γλύπτου καὶ τορσευτοῦ Βοηθοῦ τοῦ Καρχηδονίου ἢ μᾶλλον Καλχηδονίου, τοῦ ποιήσαντος, κατὰ τὸν Πυρραϊαν, ἐπίχρυσον καθήμενον μισράκιον ἐν τῷ Ἡραῖῳ τῆς Ὀλυμπίας. Ὁ τεχνίτης οὗτος ἐξειργάσατο κατὰ τὸν Πλίνιον καὶ ἕτερον ὀνομαστὸν ἔργον, παῖδα ἀποπνύοντα χήρα, οὕτως πολλὰ διασώζονται μέχρι τοῦδε ἀντίγραφα.

Παρ' αὐτὸν ἵσταται ἕτερος Φαῦνος αἰεττεμμένος, κισσῷ, νεβρίδα περιεζωτμένος, ἀπαλόν τι καὶ μεμνῶς βλέπων, ὡς λέγει ὁ Παυτανίας, δὴ πολλοὶ νομίζουσιν ἀπομίμημα τοῦ περιφήμου Φαυνοῦ τοῦ Πραξιτέλου, τινὲς δὲ ἔργον αὐτοῦ τοῦ τεχνίτου.

Ἐν τῇ περακτικῇ αἰθούσῃ λεγομένῃ τοῦ Γαλάτου διακρίπεται τὸ ἄγαλμα τοῦ πεπληγμένου Γαλάτου, ἐξ οὗ ἔσχεν αὐτὴ τὴν ἐπίκλησιν. Τινὲς ὀνομάζουσι τὸν ἀποθνήσκοντα τοῦτον στρατιώτην Μοιομάγον. Ἀλλὰ τὸ ἄγαλμα τοῦτο, ἐάν ἦτο ἔργον τινὸς τῶν μεγίστων τεχνιτῶν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἠδύνατο νὰ παριστᾷ μονομάχον· ἔπε δὴ κατὰ τοῦ ὠραίου τῆς γλυπτικῆς αἰῶνας οἱ Ἕλληνας ἠγνόησαν τοῦ βαρβάρου τούτου ἀγῶνας. Ἀλλως τε ἡ σάλπιγξ, ἣν βλέπει τις τεθραυσμένην πρὸς τοῖς ποσὶ τοῦ ἀγάλματος, τὸ περὶ τὸν λαίμον αὐτοῦ τραχυνόν, καὶ ἡ ὀσειδῆς ἀσπίς, ἐρ' ἣς πλαγίον, δὲν εἶναι σύμβολα μονομάχου. Τούναντίον τὰ πάντα μινύουσιν ὅτι εἶναι μᾶλλον μαχητῆς στρατιώτης, Γαλάτης ἢ Ῥωμαῖος, ἡ τραχύτης τῶν τοῦ προσώπου σημείων, οἱ μύστακες, αἱ σμαῖ, αἱ φρίττουσαι καὶ τυκναὶ τρίχες, μάλιστα δὲ ἡ ἔλλειψις μεγαλοφυΐας· ἐπειδὴ τὸ ἄγαλμα παρίστα μὲν τὴν σωματικὴν ἀληθῆσιν, ἀλλ' ἀμοιρεῖ τὸ ἐξουγενίζοντος τὸν θάνατον ἡρωϊκοῦ ἐν θουσιασμῷ, δὴ βλέπει τις ἐπιπνέοντα ἐπὶ πάντων τῶν γνωσίων ἐλληνικῶν ἔργων. Τοιαῦτα εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Βισκόντη.

A. M.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές.)

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Συνέχεια.

— Ἀχμέτ, σὲ εὐχαριστῶ. Ἡ θουσία, εἰς τὴν ὀπίαν με ὑποβάλλεις καὶ τὴν ὀπίαν ἀναλαμβάνω εὐχαριστῶς, εἶναι ἀνταξία τῆς φιλίας μας. Οἱ νόμοι τῆς φύσεως δυνάτον νὰ νατραπῶσιν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐκ τοῦ στόματός μου θὰ ἐκφύγη λέξις δυνάμενη νὰ ταραξῆ τὴν ἡσυχίαν τῆς ἀδελφῆς μας... Ἐλθέ εἰς τὰς ἀγκάλας μου... Οὕτως ὁ Θεός, ἀ-

ποσπῶν με ἀπὸ τῶν ἀγκάλων σου, νὰ με ῥίψη εἰς τὰς βασάνους τῆς αἰωνίου κολάσεως, ἐάν οἱ λόγοι μου δὲν παρᾶσχῶσι τὴν ἡρεμίαν εἰς τὴν καρδίαν τῆς Χαλχηλιέ!...

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀδελφέ, ἔλθε νὰ σὲ ἀσπασθῶ καὶ πάλιν. Ἀχ! ἐάν ἤξευρες ὅποιον βᾶρος ἀφίχθη ἀπὸ τὴν καρδίαν μου!...

ΙΑ'

Μετὰ δύο ἡμέρας, κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ὑπὸ τῶν νέων ὥραν, ὁ Πέτρος μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χαλχηλιέ, κομίζων μεθ' ἑαυτοῦ πάντα τὰ πρὸς ζωγραφίαν ἀναγκαῖα.

Ἐκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ μεθ' ὀποιᾶς ταρχίης εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, μεθ' ὀποίων παλμῶν εὐαρέστου ἀγωνίας καὶ συγκινήσεως ἀνῆρχετο τὰς κλίμακας αὐτῆς.

Ἀμα εἰσελθὼν, ἐζήτησε τὸν Ἀχμέτ, ὅστις παραλαβὼν ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Χαλχηλιέ.

Ἐνόσω ἐπλησιάζον πρὸς τὴν θύραν, τὰ βήματα τοῦ Πέτρου ἐγίνοντο ἐπὶ μᾶλλον ἄτακτα, οἱ πόδες του ἔτρεμον· τὸ αἷμά του συνέδρυσεν ὅλον εἰς τὴν καρδίαν, θανάσιμος δὲ ὠγρότης ἐπαχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του, διότι συνησθάνετο ὁ δυστυχῆς τί ἐμελλε νὰ συναντήσῃ, ὅποιον ὑπεράνθρωπον ἀγῶνα ἀνελάμβανεν.

Ἡ Χαλχηλιέ, γινώσκουσα τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ὁ Πέτρος, καὶ βλέπουσα αὐτὴν πλησιάζουσαν, ἐκάθητο, — ἢ μᾶλλον δὲν ἐκάθητο — ἀνυπόμονος ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ἀναμύνουσα.

Ἴστατο, περιεπάτει κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ δωματίου, ἐκάθητο, αἶφνης ἠγείρετο, διηυθύνετο πρὸς τὸ παράθυρον, ὀπόθεν, δυσανασχετοῦσα διότι δὲν ἐβλεπε τίποτε, μετέβαινεν εἰς τὴν θύραν, τὴν ἠνοιγεν, ἠκροάζετο, ἀλλὰ πάντοτε τίποτε. Ἐπὶ τέλους διέκρινε βήματα, ἤκουσε συνομιλίαν, τὰς φωνὰς τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ τοῦ Πέτρου, ἀλλ' ἀντὶ νὰ δράμῃ πρὸς συνάντησιν τῶν ἐρχομένων, ὡς ἕκαστος τῶν ἀναγνωστῶν περιέμενον, αὐτὴ, κλείασα τὴν θύραν, ἐρρίβθη ἐπὶ τινος σοφᾶ καί, καλύψασα τὸ πρόσωπον, περιέμενον, ὡς κατάδικος τὸν θάνατον...

Καίπερ ἀφελῆς καὶ ἀπλῆ, ἀπειρος δὲ ὅπως τοῦ αἰσθήματος, ὅπερ τὸ πρῶτον ἐπλήρωσεν τὴν καρδίαν τῆς, εἶχε τὴν ἔμμετον ἐκείνην αἰδῶ τῆς γυναικὸς, ἣτις πάντοτε ὑπάρχει ἐν αὐτῇ, καὶ ὅταν ἀκόμη παραφόρως ἀγκνήσῃ καὶ ὅταν ἀκόμη ἐξολισθήσῃ...

Μετ' ὀλίγον ἡ θύρα ἀνεψήθη καὶ οἱ δύο νέοι εἰσῆλθον. Ἡ Χαλχηλιέ μόλις

δείξῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν σωματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων ὥσαντι δὲ θέλων νὰ δείξῃ ὅτι οὐχὶ παντελῶς εἶχον ἐκλίπει αἱ δυνάμεις του, περιπάτησεν ἄνω καὶ κάτω στερεῶ τῷ ποδὶ καὶ τρόπῳ ὄντως βασιλικῶ. Πάντοτε ὑπεδέχτο με ἀξιοπρεπῶς καὶ ἀβροφρονῶς καὶ ἐλάλει ὡς φίλος καὶ ἀδελφός· ἤλλασεν ὅμως τὸ ὕψος, ὁσάκις εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν ἄλλος. Ὡς ξένος εἶχον ἀδειῖαν νὰ κἀθωμαι πλησίον του ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ διβανίου· ἄλλως δέ, οὐδ' αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Μουχτάρ πασᾶς ἐτόλμα νὰ καθίσῃ ἐνώπιον τοῦ πατρός, ἐὰν μὴ ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ ῥητὴν ἀδειαν. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν εἶδον παρὰ τῷ βεζύρη δύο ἐγγόνους του, τὸν πεντηκαίδεκάετη υἱὸν τοῦ Μουχτάρ καὶ τὸν δεκάετη υἱὸν τοῦ Βελῆ, μεθ' ὧν ἐγάλα καὶ ἐπαιζεν ὁ Ἄλῃς, ὡς τὸ πάλαι ὁ Ἀγκιλιακός. Τὸν υἱὸν τοῦ Μουχτάρ εἶδον ἐρχόμενον ἐφ' ἵππου εἰς τὸ στραγίον μετὰ τηλικαύτης ἀξιοπρεπειᾶς καὶ ὑπερηφανείας, ὥστε παραύτικα ἐνόησα ὅτι οὐχὶ μάτην ἐπαιδεύετο ἐν τῇ σχολῇ τῆς ἐθωμανικῆς δεσποτείας. Ὁ βεζύρης ἠγάπα κατ' ἐξοχὴν νὰ λαλῇ περὶ τῶν πολιτικῶν ὁσάκις ἤκουε τὸ πρῶτον περὶ πραγμάτων, γνωστῶν παρ' ἡμῶν καὶ τετραμμένων, ἐποιεῖτο ἐρωτάς καὶ παρατηρήσεις ἐξυδρακιστάτας. Ἠρώτησέ με περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀγγλίας καὶ διὰ τοῦ Λονδίνου, περὶ πληθῆος καὶ τῆς μεθοδῆς τῆς ναυπηγήσεως τῶν μεγαλειότερων πολεμικῶν τῆς Ἀγγλίας πλοίων, περὶ τῆς αἰτίας καὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀμερικανικοῦ πολέμου κ. λ. Πολλὰκις ἐξέφρασε λύπην ὅτι δὲν εἶχε λάβει εὐκαιρίαν νὰ ἀποδηρήσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἠλπίζεν ὅμως ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ τούτου θὰ ἀπέλαυνεν ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν του Σαλῆ βέης. Γενομένου λόγου περὶ μακροβιότητος τῶν Ἀμερικανῶν, ἠρώτησέ με ἂν ἤλθουσαν ὅτι ἦσαν μακροβίοι ἐξ Ἰσού οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ Σῖνοι καὶ διὰ τίνων μέσων παρετίνατο ἡ ζωὴ. Ἐγὼ ἐπήγαγον αὐτῷ πλείστα μακροβιότητος παραδείγματα ἐκ τῆς πατρίδος μου, ἐπορεύθη δὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ τῷ συστήσω θερμοῦς τὴν ἀκριβῆ ἐπιτελεσὶν τῶν ἰατρικῶν συμβουλῶν μου καὶ νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι ἡ λεγομένη ἀλγυμία οὔτε μέσον τι πρὸς παρατασὶν τοῦ βίου ἐμψυχάνετο, οὔτε εὖρον τὸν λίθον τῶν σφῶν. Ἐυβρόντιτος εὐμενῶν ὁ Ἄλῃς πασᾶς ἀκούσας ὅτι οὐδεμίαν ὑπέρχε μεθόδον τοῦ παράγειν μέταλλα πολύτιμα· σπείρα δὲ ἀμερικανικῶν ἀνκαθάρσεων νὰ τῷ καταστρέψω τὴν πίστιν του εἰς τὸ παντοδύναμον τῆς ἀλγυμίας· τοῦλάχιστον παρετήρησα ὅτι ἠγανάκτισσε μάθω ὅτι μικροῦ ἢ οὐδενὸς λόγου ἀξία ἦσαν διάφορα μέταλλα, ἅτινα αὐτὸς

ὑπελάμβανε βαρύτιμα. Ὁ Ἄλῃς ἐτήρει πλείστα ἐργαλεῖα φυσικῆς, τηλεσκοπία, μικροσκοπία, κ. λ. ἅτινα τῷ κατέταξα μεθοδικώτερον, διότι ἦσαν ἐρριμένα ἀτάκτως τῆδε κῆκεις. Εἰς τὴν κτήσιν ὄπλων τοσοῦτον ἐνασμενίζει, ὥστε ἐν ἐκάστη αἰθούσῃ καὶ κοιτῶνι ὑπάρχουσι κτηρημένα τὰ κάλλιστα τῶν τουρκεζίων, τῶν πιστολιῶν καὶ τῶν ξιφῶν. Ἦκουσα ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀρχῆς του θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ ξίφους αὐτοῦ ἀπέκοπεν ἰδίᾳ χεῖρι τὰς κεφαλάς τῶν καταδίκων. Ἐρρυνήσας ὅμως ἀκριβέστερον ἐπέισθην ὅτι ὁ λόγος ἦτο ψευδής. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν τῷ ἠνεκοίνωσα τὴν ἐφεύρεσιν τουρκεζίων, ἅτινα ἐγεμίζοντο ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐξεπυροκρότουσαν τριακοντάκι· δὲν ἠσύχασε δὲ ἔως οὐ μετὰ τρεῖς μῆνας ἠγόρασε δώδεκα. Ἐρρέθη ὅτι ὁ Ἄλῃς πασᾶς ἠγνόει τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν· ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸ, τὸν εἶδον πολλὰκις ἀναγινώσκοντα· οἱ ἰατροὶ του πάλιν ἐβεβαίωσάν με ὅτι ἔγραφεν, ἀλλὰ σπανιώτατα. Μετὰ πολλοῦ τοῦ διαφέροντος ἠεροῦτο ὁ Ἄλῃς ὁσάκις διηγεῖτό τις τὰ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Γάλλων εἰς τὴν Ῥωσσίαν. Σύμφωνον τῇ Εὐρώπῃ βεβαίως· θὰ ἦτο ἂν ἀμρότεροι αἱ κυβερνήσεις κατέτριβον τὰς δυνάμεις τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἰδίως δὲ ἐροθεῖτο ὁ βεζύρης τὴν γειτονίαν τῶν Γάλλων ἐν ταῖς Ἰλλυρικαῖς ἐπαρχίαις. Ἐπίστατο τὴν δύναμιν τῆς Ῥωσσίας, διότι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ του εἶχον λάβει πείραν αὐτῆς παρὰ τὸν Δούναβιν, καὶ δὲν ἠγνόει ὅποιοι κίνδυνοι ἐπεκρέμαντο εἰς τὴν Τουρκίαν ἐκ Πετροπόλεως. Τελευταῖον συνησθάνετο καὶ ὁμολογεῖ ὅτι αἱ ἐξωτερικαὶ κυβερνήσεις, ἐάν ποτε ἀπεπειρῶντο νὰ ὑποκαταστήσωσι τὴν Ἑλλάδα, εἶδει ἐξ ἀνάγκης νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν χωρῶν αὐτοῦ· εἶχε δὲ καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιστῇ πρὸς τακτικούς τῶν Εὐρωπαίων στρατούς. Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ ἀδυναμία τὸ ὅπως ἐμαθε τὴν εἰσβολὴν τῶν Γάλλων εἰς τὴν Ῥωσσίαν. Μάτην ἐγὼ τὸν ὑπέμνησα τὴν καρτερίαν, τὸ ἀδάμαστον τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοὺς ἀνεξαντλήτους πόρους τῶν Ῥώσων, τὴν ὀλεθρίαν εἰς τοὺς Γάλλους πυροπόλησιν τῆς Μόσχας καὶ τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος· αὐτὸς ἀντέτεινέ μοι τὰς εἰρηνοφίλους διαθέσεις τοῦ αυτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, τὰ ἐν τῇ τελευταίᾳ πολυμηκῇ στρατείᾳ γενομένα σφάλματα, πρὸ πάντων δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Βοναπάρτου, ὅστις αἴτο ἄνηρ ἐν τῷ κόσμῳ τρωτορανήσῃ.—Τί διάβολο ἐπαθὼν αἱ δυνάμεις (προσέθηκε) καὶ δὲν ἐνήργησαν ἀπὸ κοινού; διὰ τί δὲν ἀν-

τεπεξήλθον ἅπασαι ἀθροαί; διὰ τί ἠγωνίσθησαν πρὸς τὸν κοινὸν ἐχθρὸν ἀλληλοδιαδόχως; ἐλησμόνησαν ἄρα γε τὸν αἰσώπειον μῦθον τοῦ ψυχοραγοῦντος πατρός, τοῦ συστήσαντος τὴν ὁμόνοιαν εἰς τὰ τέκνα του;» Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἄλῃς ἐξήστραψαν μετ' ὀλίγον δὲ αὐτὸς ἐφανέρωσε με ἀνευδοιάστως ὅποια σχέδια ἐμελέτα ὁ Βοναπάρτης νὰ ἐκτελέσῃ ἐν Τουρκίᾳ. Πολλαχόθεν ἐρρέθη μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ Ναπολέων εἶχε προτείνῃ τῷ βεζύρῃ νὰ ἀποδείξῃ αὐτὸν βασιλεῖα τῆς Ἑλλάδος, ἐὰν προσθυμῆτο μόνον νὰ συντελέσῃ ἐμμέσως ἢ ἀμέσως εἰς ἐκτέλεσιν τῶν γαλλικῶν σχεδίων περὶ Τουρκίας. Κατὰ πόσον ἔχεται ἀληθείας τὸ τοιοῦτον, δὲν δύναμαι νὰ εἶπω· πλείστους ὅμως ἔχω λόγους νὰ εἰκάσω ὅτι εἶναι πιθανώτατον. Ἰσως ἀπέριψε τοῦ Βοναπάρτου τὴν προσφορὰν καὶ ἔμεινε πιστὸς τῇ Ἀγγλίᾳ, διότι καὶ νῦν ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι μόνη ἡ Ἀγγλία οὐδένα ἐπιδιώκει κατακτητικὸν σκοπὸν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ διότι περὶ πλείστου ποιεῖται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς θησαυροὺς του ἐὰν τυχὸν γίνῃ τις εἰσβολὴ εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ. Πλέον ἢ ἅπαξ ἠρώτησέ με ἄρα γε θὰ με δευθῶσι φιλικῶς οἱ Ἄγγλοι, ἐάν ποτε ἀναγκασθῶ νὰ προσφύγω εἰς τὴν πατρίδα σου;»

Ὁ Ἄλῃς ἀποτελεῖ ἐντιμὸν ἐξαιρέσιν μετὰ τῶν ὁμοθνήων του ὁ Τούρκος καθόλου, καὶ ἂν κατανοήτῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Εὐρωπαίου, δὲν τὴν ἀνομολογεῖ οὐδὲ τὴν ἀποδέχεται, ἀλλ' ἐμμένει στερεώτερος εἰς τὰς ἀρχαῖα παραδότους προλήψεις του· ὁ βεζύρης τοῦναντίον συναισθάνεταί τὰς ἐλλείψεις τοῦ ἔθνους του καὶ ἐκ παντὸς τρόπου σιλοτιμεῖται νὰ τὰς ἀναπληρώσῃ· βεβαίως δὲν περιορίζεται τὰς διαφόρους ἀρχὰς τοῦ κυβερνᾶν, ἢ τὰ κατὰ τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ μάλλον τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῆς ἐθνικῆς εὐμερείας καὶ τὰς νεωτέρας ἐφευρέσεις τῆς πολεμικῆς τέχνης· οὐχ ἦττον ὅμως φροντίζει νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν γεωργίαν, νὰ ἀνακαλύψῃ νέα μεταλλεῖα, νὰ στρώσῃ ὁδοὺς, νὰ ζεύξῃ γεφύρα, καὶ ὅπως δὴ ποτε νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐπιμειξὴν τῶν ὑπηκόων του.

Πολλὰκις παρεμύθηθον καθ' ἕνα χρόνον ὁ Ἄλῃς ἐχορήγει ἀκράσιν εἰς τοὺς ὑπηκόους του ἐκάστος τῶν ἰκετεύοντων εἰσέρχεται μόνος, φιλεῖ τὸ κράτος τοῦ βεζυρικοῦ φορέματος καὶ ἐπειτα ἐκτίθει τὴν παράκλησιν ἢ τὸ παράπονον του· ὁ βεζύρης ἀκράσται μετὰ προσοχῆς· ζητεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν, ταχέως δὲ ἐκφέρει ἀπόφασιν ἀνεκκλήτων. Ἡ ταχύτης εἶναι ἀναγκαία, διότι αὐτὸς μόνος ὑπάρχει

ἀπάντων ἀνεξαιρέτως ὁ δικαστής, κρίνων οὐχὶ κατὰ νόμους γραπτούς, ἢ ἱ-γράφους, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκ παντός τρόπου ἀνευρεθείσαν ἀλήθειαν. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι χιλιάδες ἱκετῶν καθ' ἐκάστην περιμένουσιν ἐν τῇ αὐτῇ του καὶ ὅτι τὸ ἐνιαῖον τοῦτο τοῦ συστήματος καθιστᾷ αὐτὸν φοβερώτατον εἰς τε τοὺς Ἀλθανοὺς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Πύλκν. Οὔτε ἐν τῇ ἐσωτερικῇ διαχειρίσει οὔτε ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτοῦ πρὸς τὰς ξένας δυνάμεις δέχεται ἀποκλειστικῶς μόνην τὴν συμβουλὴν τῶν ὑπουργῶν ἢ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων του. Πᾶσα θέλησις καὶ πᾶσα ἐνέργεια ἀπορρεῖ ἐξ αὐτοῦ. Σημειωτέον ὅμως, καθ' ἅπερ ἐξ ἀκοῆς καὶ ἐξ αὐτοψίας ἔμαθον, ὁ ἐλάχιστος τῶν ὑψηλῶν του πέποιθεν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι, ἀναφερόμενος πρὸς τὸν βεζύρην, θὰ τύχῃ τῶν δικαίων εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον ἢ ἂν προσέπιπτεν εἰς τοὺς πόδας τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων. Ἐν ὄλῳ τῷ κράτει τοῦ βεζύρου οὐδεὶς ἄλλος ὑπάρχει γινώσκων τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, τὰς τοποθεσίας, τὰ ἀφανῆ καταρύγια καὶ μυρία ἄλλας περιστάσεις ἀκριβέστερον τοῦ Ἀλῆ, ὅστις φαίνεται διὰ τοῦτο ὁ ἀρμοδιώτατος τῶν δικαστῶν. Ἐν ὄλῳ τῷ κράτει του οὐδεὶς ὑπάρχει ἄνθρωπος πρεσβύτερος, οὐ τις δὲν γινώσκει ἢ δὲν ἐνθυμεῖται τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ὄνομα. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιμέλεια, μεθ' ἧς ἐγκυβύπτει εἰς τὰς ὑποθέσεις, εἶναι ἀπίστευτος. Ἀδιακόπως ἐργάζεται ἀπὸ τῆς 6 πρωῒνης ὥρας ἕως τῆς μεσημβρίας, ὁπότε ἀριστᾷ καὶ ἀναπαύεται ὀλίγον, πάλιν δὲ ἐργάζεται ἄχρι τῆς 8 ἑσπερινῆς, ὁπότε δειπνεῖ. Ἀλλὰ καὶ τὴν 9 ὥραν τὸν εὐρον πλειστάκις συνδιασκεπτόμενον μετὰ τῶν ὑπουργῶν του καὶ λεπτομερῶς ἐξακριβοῦντα τὰς δαπάνας τῶν ταχυδρομείων του. Καὶ εἰς τὸ χαρέμιον δὲ μεταβαίνων μετέρχεται τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ, λύων τὰς διαφορὰς τῶν 300 παλλακῶν του διὰ μόνου τοῦ κύρους, δι' ἐνός ἀγρίου βλέμματος καὶ τῆς βροντώδους φωνῆς του.

Ἐν τῷ δειπνῷ ὁ βεζύρης φαίνεται πᾶν ἄλλο ἢ γαστρίμαργος· δὲν εἶναι ὅμως τοσοῦτον πιστὸς μουσουλμάνος, ὥστε καὶ νὰ μὴ οἰνοποτῇ. Κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν ἔθιμον ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ μόνος· κατὰ τὸ ἀριστον παρατίθενται αὐτῷ 12—16 εἶδη φαγητῶν· τὸ ἀρνίον ἐκ τῶν πολυαρίθμων ποιμνίων του οὔτε θέρους ἠλείπει, οὔτε τοῦ χειμῶνος. Συχνάκις δέχεται προσκλήσεις ἐπιστήμων ὀθωμανῶν ἢ Ἑλλήνων καὶ ἐρχεται εἰς τὴν οἰκίαν των ἵνα συναριστήσῃ ἢ συνδειπνήσῃ. Μισρ. ἑσπέρα ἤμην καὶ ἐγὼ προσκεκλημένος μετὰ 60 ἄλλων· ὁ βεζύρης ἦλθε μετὰ τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν αὐλικῶν του· εἰδεί-

πνησε μόνος· ἀπέναντι δὲ αὐτοῦ ἐκάθισαν οἱ συνδαιτυμόνες· μόνος ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἡ τοῦτου σύζυγος ἤξιώθησαν τῆς τιμῆς νὰ παρακαθίσωσιν ἐν τῇ αὐτῇ τραπέζῃ. Ἐν τοιαύταις περιπτώσεσι δὲν ἠλείπει ὀθωμανικὴ ἢ ἀλθανικὴ ὀργανικὴ μουσικὴ, ἔθνικὰ ἄσματα καὶ διάφοροι χοροὶ νέων ἀλθανῶν καὶ ἀλθανιδῶν. Ἐκ τῶν 300 τοῦ βεζύρου παλλακῶν αἱ μὲν εἶναι ἑλληνίδες, αἱ δὲ ἀλθανίδες, ἢ ὀθωμανίδες ἢ κερκασαίαι. Τεκμήριον ἐξειδικιαμένης εὐνοίας τοῦ σατράπου ὑπολαμβάνεται ὅταν ἐκ τοῦ χαρεμίου του προσφέρῃ γυναίκα μίαν τῶν παλλακῶν του πρὸς ὑπάλληλον ὃν βούλεται διαφερόντως νὰ τιμήσῃ. Ἐπὶ τοιαύτῃ τιμῇ παρ' ὀλίγον ἐξίστατο τῶν φρενῶν ὑπὸ χαρᾶς, εἰς φίλος μου, ὁ ὀθωμανὸς γραμματεὺς τοῦ Ἀλῆ, λαθὼν δῶρον περικαλλεστάτην Κερκασσίαν· δύο ἄλλοι ἀλθανοὶ τοῦναντίον ἔσπευσαν αὐτοὶ πρὸ τῆς ὥρας νὰ νυμφευθῶσιν, ἵνα μὴ ἀναγκασθῶσι νὰ λάθωσι τοιοῦτον δῶρον, διότι θὰ κατεφρέοντο ἀρνούμενοι τὴν ἀποδοχὴν του.

Ἡ θρησκευτικὴ τοῦ βεζύρου ἀνοχὴ χρηγεῖ εἰς τοὺς ἄλλους ὑψηλοὺς του τὰ αὐτὰ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια οἷα χαίρουσιν οἱ ὀθωμανοί· οὐδεὶς λοιπὸν τούτων μειονεκτεῖ τοῦ ἑτέρου ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἔποψιν. Ἐκ τῶν τριῶν γραμματέων του εἰς εἶναι Ἕλληνας, ἕτερος ὀθωμανὸς, ὁ δὲ τρίτος Ἰσραηλίτης. Χάριν ἑλλήνων ἀγροτῶν, οἰκονόμων ἐν διαφόροις ἀλθανικαῖς ἐπαρχίαις, ἀνήγειρον ἰδίως ἀναλικασιναοὺς ὀρθοδόξους. Εἶναι ὅμως καὶ δεισιδαίμων· ἀποδέχεται ἡμέρας ἀποφράδας, πιστεύει εἰς γοητείας, ἐπωδάς καὶ εἰς τοὺς ἁγίους ἅμα καὶ γελωτοποιούς Δερβίσας. Ἐκ τῶν φαύλων ἰδιοτήτων τοῦ Ἀλῆ δύο ὁμολογοῦνται αἱ κυριώτεραι, ἡ δευτέρα φύσις· παρ' αὐτῷ ἀποθᾶσα ὑπόκρισις καὶ ἡ φιλελδικία, ἡ παραφέρουσα αὐτὸν εἰς σκληρότητας ἀνηκούστους. Ἐντριβέστατος φαίνεται ἰδίως περὶ τὰς πολιτικὰς ραδιουργίας, ἔχων κατασκόπους ἀπανταχοῦ τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Ὁ ζῆλος μεθ' οὗ τὸν ὑπηρετοῦσι, δικαιοῖσι πληρέστατα τὴν ἐκογὴν του ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν αὐτοῖς τοῖς συμβουλίσι τοῦ Σουλτάνου, οὐδὲν οὐδέποτε συζητεῖται ἢ ἀποφασίζεται ἔπερ νὰ μὴ γίνῃ γνωστὸν τῷ βεζύρῃ ἐντός ὀκταημέρου. Φόβον καὶ τρόμον ἐμπνέει κατ' ἐξοχὴν ἡ προσποίησις αὐτοῦ· πολλάκις ἐπιδείκνυται φιλοφροσύνην, ἥτις εὐλόγως ἐρμηνεύεται ὡς ἀπαίσσιος οἰωνός, διότι ὑπ' αὐτὴν λαθάνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μνησικαχία καὶ φιλελδικία. Τὰ θύματά του τυγχάνουσιν ἀθροφρονεστάτης δεξιώσεως, ἀπολύονται μετὰ μεγάλων καὶ ἐπιζήλων τιμῶν, πέντε δὲ λεπτὰ ὑστερον ἀποκόπτονται τὴν κεφαλὴν. Τοιαῦται δὲ ἀν-

θρωποκτονίαι ὅτε μὲν εἶναι ἀβθαίρετος τιμωρία πραγματικῶν ἐγκλημάτων, ὅτε δὲ ἀποτέλεσμα μίσους καὶ πάθους προσωπικοῦ, ὅπερ δὲν κορέννυται πρότερον, ἐὰν μὴ καταστραφῶσιν ἅπαντες οἱ συγγενεῖς· καὶ οἱ ἐπιστήθιοι φίλοι τοῦ ὑπόπτου ἢ τοῦ ἐνόχου. Πρὸ τινῶν ἐτῶν Ἀλθανός τις εἶχε φονεύσῃ ἓνα τῶν ἐξαδέλφων τοῦ Ἀλῆ· ὁ ἐνοχος οὕτως ἐτελεύτησε βραδὺν διὰ πρὸς θάνατον· τὰ τέκνα του ἐστραγγαλίσθησαν· ὁ ἀδελφός του, εἴκοσιν ἐτι ὑστερον, ἐξκατατηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ βεζύρου καὶ κατελθὼν εἰς Ἰωάννινα, κατελειπίθη πρὸ τοῦ σεραγίου, τὰ δὲ μέλη του διεσπάρησαν εἰς τὰς ἐδοῦς. Διηγούνται πρὸς τοῦτους ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Μουχτάρ πασᾶ, ὑπὸ ζηλοτυπίας ἀκαθέκτου οἰστρηλατομένη, ἔπεισε τὸν πενθερὸν τῆς νὰ πνίξῃ εἰς τὴν λίμνην τῶν Ἰωαννίνων ἑκκαίδεκα παλλακὰς ἐκ τοῦ χαρεμίου τοῦ συζύγου τῆς.

Μεθ' ὅλα τὰ ὀδυνηρὰ ταῦτα τῆς δεσποτικῆς ἐπακολουθήματα, φρονῶ ὅτι τὸ ἐνιαῖον τῆς κυβερνήσεως προξομαλίζει βαθμυδὸν τὴν εἰς τὴν μέλλουσαν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος ὁδὸν ἀσυγκρίτως τελεσφορώτερον τῆς ἀδικλείπτως μεταβ. ἠλομένης δουλείας, ὑπ' ἢ ἐστέναζον πρὸ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ οἱ Ἕλληνας ὑπέικοντες εἰς μυρίους δεσπότης. Ὁ βεζύρης ἤνωσεν εἰς ἓν κράτος ἐνιαῖον καὶ ἰσχυρότατον τὴν πλείστην τῆς Ἀλθανίας καὶ τῆς Θεσσαλίας· τὸ ἔργον του θὰ διαρκέσῃ μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ καὶ θὰ διευκολύνῃ ἐπὶ πολὺ τοὺς μέλλοντας ἀγῶνας ἐπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ κυβέρνησις του δὲν εἶναι διὰ τοῦτο δημοτικὴ· Ἕλληνας καὶ τοῦρκου ὑπακούουσι τυρλοῖς ὀμμασιν ἢ διὰ φόβον ἢ χάριν τοῦ συμφέροντος· ἰδίως δὲ ἐξευτελίζονται καὶ καθίστανται σχεδὸν εἰπεῖν μικρότεροι καὶ τοῦ μηδενικοῦ οἱ φυγόπονοι καὶ νοηροὶ Τοῦρκοι ὑπὸ μίαν κυβέρνησιν, ἥτις ἐκτιμᾷ τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν προκύπτουσαν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν. Εἰλικρινῆ πίστιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν βεζύρην διατρέφουσι μόνον οἱ ἀλθανοὶ στρατιῶταί του, ὅς μετχειρίζεται οὐχὶ ὡς ἀνδράποδα, ἀλλ' ὡς συναγωνιστὰς, λαλῶν πρὸς αὐτοὺς μετὰ πολλῆς οἰκειότητος καὶ ποιούμενος αὐτοῖς ἅς διαλειμμάτων δωρεάς. Ἀλθανοὶ τὸ γένος, πατρώθεν καὶ μητρῶθεν φίλοι τῆς ἐν Τεπελενίῳ οἰκογενείας του εἶναι οἱ ἀνώτατοι ἀξιοματικοὶ καὶ οἱ αὐλικοὶ ὑπάλληλοι, ὧν προϊστάται ὁ Ἀθανάσιος Βάγιας, ἀδελφὸς τοῦ ἱατροῦ του, κοινῶν τῆς προτέρας δυστυχίας καὶ τῆς νῦν εὐτυχίας τοῦ βεζύρου, ἀνήρ ἀπόστολος καὶ τοῦ θανάτου καταφρονῶν, κοιμώμενος δὲ ἐνοπλος πρὸ τῆς αἰθούσης τοῦ φίλου του.